

IZHAJA VSAKI DAN

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj... Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj...

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko. V ednosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira...

Brzjavne vesti.

Milovanović obišče barona Aehrenthala.

DUNAJ 3. Srbski minister za unanje stvari Milovanović obišče na svojem povratku iz Marijinih varov ministra za unanje stvari barona Aehrenthala.

Sklicanje češkega deželnega zbora.

DUNAJ 3. Kakor se čuje od dobroobveščene strani, bo češki deželni zbor sklican dne 27. septembra.

Za pomilostenje župnika Hlinke.

BUDIMPEŠTA 2. Poslanec Milan Hodža je izročil pravosodnem ministru dr. Antonu Gütherju prošnjo za cesarja, v kateri prosi 3000 prebivalcev iz Rožnave brez razlike vere, naj vladar pomilosti župnika Andreja Hlinko.

Bolgarski car v Monakovem.

MONAKOVO 2. Bolgarski car Ferdinand je včeraj s svojim sinom prestolonaslednikom Borisom dospel semkaj inkognito iz Bayreutha.

Car Ferdinand obišče sultana.

SOFIJA 2. Verjetno je, da obišče car Ferdinand sultana, toda še le na jesen.

Ruska carska dvojica v Angliji.

COWES 3. Pri banketu na krovu angleške kraljevske jahte „Victoria and Albert“ je spregovoril kralj Edvard sledečo napitnico: Sire! Srčni sprejem, katerega sta vajini veličanstvi pripravili lansko leto v Revalu kraljici in meni, je nam ostal nepozabljjen...

Toli vaše veličanstvo, kolikor moja draga nečakinja nista tuja v Angliji, posebno na otoku Wight! Uverjen sem, da vaju postavi spomin carja v pretekla leta, ko se je raztezalo gostoljubje moje ljubljene matere na vaju obojico.

Razveseljen sem, veličanstvo, da imate priliko videti najmočnejšo in največjo mornarico, ki je bila mogoče kedaj zbrana, a jaz sem uverjen, da vaše veličanstvo ne bo teh ladij nikdar smatralo kot simbol vojne, marveč kot sredstvo za varstvo naše obale, in naše trgovine, a pred vsem na varstvo interesov naru.

Imel sem priliko v tem letu, da sem sprejel nekatere člane dume in ne treba da še posebno poudarjam, kako veselje je bilo za mene in kraljico, da sva jih videla. Uverjen sem, da jim je bilo njihovo bitje tukaj prijetno. Imeli so vsako priliko spoznati ljudi in uredbo dežele. Nadejam se, da bodo to, kar so videli, le utrdilo dobro razpoloženje, ki vlada med našimi deželjani. Konečno bi se rad vajinima veličanstvima še enkrat zahvalil za obisk, zagotavljam, da je bilo za kraljico in mene res pravo veselje va u sprejeti.

Car Nikolaj je odvrnil: Zelo me veseli, da mi je mogoče izraziti srčno zahvalo za prisrčne besede, s katerimi je vaše veličanstvo pozdravilo carico in mene v britskih vodah. Sijajno parado, katero sem smel danes videti, priga popolnoma o veličini Angije. Veličastni pogled na domačo in atlantsko brodovje je napravilo na mene globok utis. Petnajst let je letos, kar sem bil zadnjikrat v Cowasu. Spominjal se bodem vedno srednih dni, katere sem preživel pri vaši ljubljani in častitlivi materi, kraljici Viktoriji, ter naklonjenosti,

katero je skazovala meni in carici. Naj bi bil prijazen sprejem, ki sta ga priredili vaše veličanstvo in kraljica, kakor tudi angleški narod zastopnikom dume in v minuli zimi moji eskadri, znamenje rastočih srčnih, za skupne interese in medsebojno spoštovanje se opirajočih odnosov med najinimi deželami. V trdnem zaupanju, da se spolnijo te želje, pijem na zdravje vašega veličanstva in njenega veličanstva kraljice ter cele kraljevske rodbine, kakor tudi na blagor angleškega naroda.

COWES 2. Po čaju je bil na jahti „Victoria and Albert“ diner, katerega se je udeležilo poleg ruske carske in angleške kraljevske dvojice 44 gostov, med temi princ in princesinja valeska in prestolonaslednica švedska, angleški ministerski predsednik Asquith, ruski minister zunanjih zadev Izvolski, več drugih ministrov, poslanikov itd.

LONDON 3. Poseben odposlanec „Reuterjevega biroa“, ki je bil poslan v Cowes, je pooblaščen na izjavo, da je car izrazil svoje visoko zadovoljstvo radi priarčnega in si jajnega sprejema, ki je bil prirejen njemu in carici, ter o angleški mornarici, koje pogled je napravil veličasten utis.

Ruski prestolonaslednik obolel.

PETROGRAD 2. Ruski prestolonaslednik Aleksij je obolel na kostni jetiki. Zdravniki so svetovali, naj bi se prestolonaslednik podal na Keim.

Italijanski dvorni vlak povozil tri vojake.

RIM 2. Danes ponoči iz Rima v Genova ottili dvorni vlak, v katerem se je nahajala kraljica vdova Margarita, je povozil tri vojake. En vojak je bil takoj mrtev, dva sta bila težko ranjena. Nesrečo je zakrivila neprevidnost vojakov, ki so imeli nalog da strážijo tir. Šli so se pa sprehajati po tiru in niso zapazili da se bliža vlak.

Bleriotov letalni stroj v muzeju.

PARIZ 3. List „Matin“ je za 10 000 frankov kupil letalni stroj, s katerim je Bleriot poletel preko Kanala, ter ga je stavil na razpolago francoski vladi. Stroj shranijo v muzeju. Bleriotu so iz Anglije in Amerike ponujali za stroj do pol milijona frankov.

Angleška srednje-morska flota pred Gibraltarom.

GIBRALTAR 2. „Reuterjev biro“ poroča: Srednje-morska flota je dobila nalog, da ostane tukaj usidrana in pričakuje nadaljnjih povelj.

Kongres za združenje obeh cerkva.

VELEHRAD 3. Od 31. julija do 2. avgusta se je vršil tukaj kongres unionistov, katerega so se udeležili pripadniki rimske in pravoslavne cerkve. Kongres je imel namen, da pojasni preporna verska vprašanja in na de pet do združitve pristašev obeh cerkva. Protaktor kongresa je bil clomuški knezofaršaf dr. Bauer. Predsedoval je lvovski maloruki nadškof, grof Szepticki, zapisnikar je bil poslanec prelaj dr. Svojan. Skoraj vse avstrijske bogoslovne fakultete in zavodi so poslali svoje zastopnike; tudi iz Rusko-Poljske, Bolgarske in iz Carigrada je prišlo mnogo profesorjev in teologov. Kongresa se je udeležil tudi prošit ruskega poslanstva v Berlinu, Malcev.

Žrebanje.

DUNAJ 3. (Italijanski rdeči križ.) Glavni dobiček 15.000 tisoč lir je zadela ser. 3101 šte. 31.

Potres.

LIZBONA 3. Včeraj popoldne je bilo čuti dva močna potresna sunka, izlasi v pokrajini Santarem, ki sta povzročila splošno paniko.

BRANCALEONE 3. Danes zjutraj ob 7 uri 15 min. je bilo čuti močan potresni sunk, ki ga je spremljalo podzemsko bobnenje. Prebivalstva se je polastila panika. Škode ni bilo.

TURČIJA.

CARIGRAD 3. Cesaraki irade podaljšuje obsedno stanje v Carigradu do konca leta 1910. — Vali v Adani je bil odstavljen.

Dunaj 3. Umrla je danes zjutraj dvorna igralka Viljelmina Mitterwurzer.

Dunaj 3. Egiptovski Kedive, ki se mudi tukaj že več časa, se danes ali jutri poda v Pariz.

Dogodki na Španskem.

CERBERE 3. Od 25. julija sem je včeraj zvečer prišel semkaj prvi železniški vlak iz Biarritza.

MADRID 3. Glasom oficijelnega poročila je v Barceloni, Matorellu in Horti zopet vzpostavljen mir. Četa vojakov raznega orožja je iz Barcelone odšla v Sabatell, kjer so izbruhnili rešni nemiri.

MADRID 3. Neka oficijelna nota o dogodkih v Barceloni pravi, da so bili dne 26. m. m. tri vojaki ubiti, 27 pa ranjenih. Na strani revolucionarcev je bilo ubitih 32 oseb, 126 pa ranjenih.

CERBERE 3. Sinoči semkaj dospeli španski listi poročajo, da je bilo v dobi od 26. do 31. julija razdejanih 35 samostanov in cerkva. Listi priobčujejo točne podatke o številu ubitih, ranjenih in aretiranih oseb; vendar se uvideva, da niso ti podatki popolnoma točni, ker je vsako priobčevanje podvrženo cenzuri. Listi potrjujejo, da je sedaj vzpostavljen mir.

SAN SEBASTIAN 2. Kralj je izrazil željo, da bi se podal v Barcelono, vendar so mu ministri to odavetovali. V Barceloni so si ljudje včeraj upali iz hiš. Skoraj vse prodajalnice so odprte; listi niso izšli.

BEROLIN 2 Iz Madrida poročajo: Listi zahtevajo, naj povrne Maroko provzročeno škodo. In možno je, da odpošlje vlada tozadevno noto sultanu.

Mir v Barceloni? — Revolucija v Pirinejah?

Iz uradnega španskega vira poročajo, da so se revolucionarji v Barceloni udali na milost in nemilost premoči. Borili da so se s velikim pogumom.

Zato je izbruhnilo revolucionarno gibanje v drugih mestih ob obrežju.

Frifratrsko in Mooseratsko gorovje v Pirinejah je polno revolucionarjev.

Položaj je vedno kritičnejši. — Katalonija je vsa v revoluciji.

Dopisnik „Daily Telegraph-a“, ki je zapustil v petek jutro Barcelono, ter prepotoval 148 km dolgo črto do Perpignana, deloma peš, deloma na konju in vozu, a šele od Garone dalje na železnici, poroča:

Katalonija je skupina malih, četudi le začasnih republik. Tako je cela Motara 20.000 prebivalcev broječe mesto v rokah revolucionarjev.

V mesto ne sme noben voz in jaz sem moral iti v mesto peš. Takoj me je ustavila

oborožena patrolja in vodja iate je preiskal mojo glavo, če nimam morda tonzuro, ker sem namreč gladko obril, sem bil na sumu, da sem jezuit.

Ko je bila preiskava končana, so me peljali pred casa del pueblo, pred odbor 5 članov, ki so funkcionirali kot nekaka revolucionarna sodnija. Bil sem zaslišan, predložil sem svoje papirje, ter dobil konečno potni list, ki je bil izdan v imenu „Junta constitutional“ v Matari.

Gerona je popolnoma mirna. Načelnik ustašev je bežal v petek v Pariz.

Konflikt z upornimi rezervisti.

V nekaterih krajih je prišlo do krvavih spopadov med upornimi rezervisti in oblastni.

Še k strahotam v Barceloni.

Med drugim se poroča tudi, da so revolucionarji v Barceloni priredili mrtvaški spreved, pri katerem so nosili na kolih glave svojih ubitih tovarišev in privezane posamezne dele trupla, ki so bila razmesarjena od granat, s katerimi so streljale vladne čete na ustaše. Generalni kapitan je videl ta spreved, ki ga je tako pretresel, da ni ukazal streljati na udeležence, ampak pustil mirno da se je čuden pogreb pomikal po ulah.

Boji okolu Melile.

MELILA 2. Neka španska topničarska je pri Penonu napadla barko, v kateri je bilo 50 Mavrov. 20 mož se je udalo, drugi so se vrgli v morje; pet jih je utonilo. Ta dogodek je Mavre precej razburil.

Štrajk v Ajdovščini.

(S shoda N. D. O. minole nedelje v „Narodnem domu“.)

Dr. J. Mandić je nadaljeval: S tem štrajkom se ni šlo v prvi vrsti za gmetne koristi, ampak nekaka križarska vojna je bila, v kateri so se borili borili za pravico do življenja!! Parola v tej stavki je bila: naj zavladajo na sploh drugačne razmere. V ta namen smo zahtevali tudi, da se Kovač in Ganz odstranita.

Tu je govnik podal v velikih potezah historijat razvoja štrajka do sporazumljenja. Dokazal je, da noben agitator ne bi bil mogel izzvati in tako dolgo vzdrževati takega gibanja. Ta štrajk je bil povsem spontanen, impulziven — bruhnil je iz vseobčega prepričanja, da ni več možno dalje čakati!! In da nismo mi posegli vmes in priskočili delavcem na pomoč, bi se bil štrajk vršil brez nas, tako močno je bilo splošno razburjenje!! — je vskliknil govnik ter nadaljeval:

Socijalisti so se vrgli na moje osebo. Na to nočem reagirati in prepustim vaši sodbi: je-li to riteško, ako se vso morebitno krivdo vali le na jedno osebo! Očitajo nam, da smo neprevidno začeli štrajk, češ, da niso bili predpogoji, da je bila kupčijaka konjektura neugodna, vsa trgovina da je bila na slabem — da torej stavka ob takih razmerah mora propasti.

Jaz pa sem vam že dokazal, da so razmere že tako dozorele, da ni bilo več možno čakati. Hudodelstvo bi bilo to od naše strani, ako bi hoteli zavlačevati in zahtevati od delavcev, naj čakajo na — bolje konjekturo. In neglasal sem tudi že, da bi bilo prišlo do stavke tudi brez nas — brez N. D. O. Lepa organizacija bi bila to,

Odgovorim vam: Da, približava se znanjem kmalu; ni prišla še najina ura“. Pokadiva še poprej par cigaret in ker se vi dolčasite, vzamete prvi list, ki vam je na razpolago v roke in listate po njem. Približa se nama lepa elegantna gospodična.

„Kaj pa vam je gospod Skretusky, da ste danes tako rezervirani?“

„Gospica, slabo sem razpoložen!“

„Aha, zopet vsakdanja bolezen, — ksaj ne?“

„Če vi to pravite, bo že res. Ne morem stvari predrugčiti!“

„No pa recimo, da se dolgočasite!“

„Tudi to je možno, gospica!“

„Čemu pa ostajate vedno tako sami! Izbrali bi si dekletce, mu malo dvorili in dolgočas bi gotovo izgini!“

„Hvala za pouk, gospica. Toda menim, da tu takega dekleta, kakršnega jaz potrebujem, ne najdem.“

„Bravo, izvrstno! Pokazali ste zopet svojo medvedjo stran in napravili ste mi prav lep, izvrsten kompliment?“

„Gospica jaz ne morem stvari predrugčiti in ako bi jo tudi lahko predrugčili, bi tega gotovo ne storil.“

„Zakaj ne?“

„Ker se jaz tako jako dobro počutim.“ (Zvrsetek pride).

PODLISTEK.

JAZ...!

Črtica. — (SLAVKOV.)

Pravijo mi, da sem čudak! Nič boljšega nego to! Vesel sem prav pošteno tega častnega imena posebno zato, ker prihaja iz ust nežnega spola. Da, v tem soglašajo mnenja vseh mojih znank in prijateljic! Ponosen sem na dejstvo, da sem jaz, ravno jaz predmetom oziroma povodom te enoglasne sodbe. Zasnovo je namreč, da imajo ženske različnejša mnenja v starih, v katerih so si možki čisto edini in sporazumljeni. Sodba o meni je pri vseh ženskah enaka in ta je: „Čudak, filister“ itd.

Ne bom vam našteval vseh sladkih imen, ki sem si jih zaslulil pri našem nežnem spolu in sicer zato, ker vseh še sam ne znam. Ob sojen sem in vendar me ta obsodba čisto nič ne tare in lajše se mi čisto nič ne belijo! Gotovo se boste čudili temu! No, vedite, da imam jaz čisto posebno logiko. Ne govorim tu o logiki, ki so mi jo zabavali v glavo profesorji v srednjih šolah, ampak o logiki življenja, o logiki, ki si jo vsakdo napravlja sam. Mislila si: „Ženska ljubi interesantnosti in taka interesantnost moraš biti tudi ti!“ „Navadni“ mož ali bolje rečeno, mož, ki ni „en mož in pol“, katerega lahko sračaš povedi, ne more biti interesanten. Zanimanje, ki je ta vznjaja v ženskih krogih, je momentano in nehuje ravno tam, kjer je začelo. Žensko oko, ki je morda za trenotek zažarelo v upanju na užitek, zopet ugaša in se obraca zaničljivo vstran.

Ustnice neravno zadržujejo in sliši se žalosten: „Oh, kako se dolgočasim!“ Vidite in tega ravno jaz nečem! Nisem ustvarjen, da bi koj, ko vznjajam, zopet začel! Ne! Muditelj se hočem mnogo časa na obzorju oziroma na horizontu ženskih mial in zato sem tak. Meni je ta obsodba balzam, ki krepi moj življenski tek, čar, ki me vzdržuje na obzorju in ki me varuje prezgodnjega zahoda. Jaz sem čudak, filister in to zato, ker — hočem! In povedati vam moram, ako hočem biti odkrito srčen, da je zadoščenje, ki je imam v tem položaju, jako veliko.

Pomislite, da tak čudak tvori vedno miali ženskam, vedno imajo dovolj vzroka, da se pomenkujejo o njem, da ga opazujejo in da ga po domače rečeno: vozijo čez zobe. Ni ga doera, da bi ne opazile kakšne novosti, ki jim je m rada ušla ob prvem pogledu

nanj. Študirajo ga v vseh možnih pozah in situacijah in to kaže dovolj jasno, da jih on interesira. Taka interesantnost hočem biti jaz in zato sem prav vesel, ko sem vlovil mimogrede kakega: čudaka, filistra...!

Seveda, navadno teh komplimentov nočem slišati, ker se bojim, da postanem hipoma neinteresanten.

Tak sem torej! Da se pa lahko prepričate sami na lastna ušesa o tem, kar sem vam do sedaj povedal, prosim: pridružite se mi in pojedite z menoj v družbo, v žensko družbo.

Udarimo jo najprej v društvo **. Priporočam vam še prav resno, da se mi dostojno, to je modro držite, ker drugače bi bila vsa scena pokvarjena.

Naprej torej!

Stopiva v dvorano in jaz se malce oholo priklonim in porečem; „Klanjam se gospoda!“ Hipoma se majhen del družbe ogasi: „Dober dan Skretusky! Zdravo!“

Jaz vas mirno primem za roko in vas oledčem za seboj. Sedeva na stolici v zadnjem kotu dvorane in vi me obupno pogledate. Vas je skoraj gotovo strah, a mene ne zapuščita nikdar resnoba, ki jo čitate lahko iz mojega obraza. Vprašate me prav tiho: „Toda midva sva vendar prišla v družbo? Čemu sediva tu?“

ki bi v takem kritičnem trenutku puščala delavce same! Saj nam ne gre le do zunanje efekta, ampak smatramo za svojo nalogo, da smo ob strani delavca tudi v neugodnih razmerah. Zato se je naša organizacija brezpogojno pridružila stavkajočim delavcem in je z njihovimi voditelji skupno in nerazdružljivo vodila štrajk.

S posebnim zadovoljenjem pa moramo naglašati, da se je delavcem pridružila vsa slovenska javnost. Vse je bilo alarmirano, nabirali so se prispevki in N. D. O. sme biti ponosna na tem, da je poslala v Ajdovščino nad 5000 K. Tudi tovariše v Pragi smo zainteresirali za to pravično vojno, ki se ni vodila samo proti kapitalu kakor takemu, marveč proti nesramnemu izkoriščanju, združeno tudi z germanizatoričnimi tendencami.

Do 25. julija je bil ravnatelj Amann obljubil odgovor. Vrnil se je impozanten šod, po šodu so šli delavci v tovarno, da čujejo odgovor, ali namesto tega so čuli — strele. In vspricho tega dejstva se očita meni in tovarišu Jakliču, da sta nahujkala delavstvo?! Ako je delavec že 7. teden v boju, je naravno, da nima več tako mirne krvi in da boj deluje na njegov temperament.

Nesramna laž je torej, da bi bil jaz hujkal v izgrede. Priznavam pa, da na šodu nismo ravnateljstva ravno — hvalili. Žigosali smo po zaslugi škandalozne razmere. Nikogar pa nismo izživali na izgrede. Te je izžval ravnatelj Amann se svojim revolverjem, 6 strelcev — ti so spravili iz ravnateljstva delavstvo, ki je hotelo le manifestirati. V tistem trenutku je bil nekak višek vse stavke.

Vlada pa se je postavila na svoje stališče: to je privatna stvar, ki se ne tiče mene. To naj urede delodajalci in delavci. Desinteresirala se je popolnoma in se obdala s kitejskim zidom. Iz tega indiferentizma jo je vzdramil še le dan 25. julija. Potem je došel grof Attems iz Gorice in poslal v Ajdovščino kakih 100 — orožnikov.

In zavzel je stališče, ki je bilo dosledno nasprotno delavcem. Jednako se je vedel znani obrtni inšpektor Cogliavina. Pozvan je bil, da stvarno in objektivno poda svoje navete z ozirom na konjunkturo in v primeru z mezdami v drugih tovarnah. Mesto tega pa se je jednostavno postavil na stran Amanna in Brunnerja in je zatrjeval, da tovarna ne more dovoliti prav nobene koncesije. Ako bi dovolila le 1% poboljšek mezd, da bi bilo to zanjo — samoubojstvo!

4 in pol ure je trajala ta konferenca na glavarni v Gorici, predno se je moglo najti podlago za kompromis. Prvi in glavni pogoj je bil: s Kováčem proč! Ako ne bi bili privolili v to zahtevo, bi bilo sploh izključeno vsako pogajanje. Ta krvnik je moral pasti! To smo dosegli. Tudi glede Ganza bi bili to morda dosegli, ali stvar je bila taka, da bi morala ostati tovarna zaprta, dokler ne bi našli drugega predilniškega vodjo. Zato smo v sporazumljenju z delavci odnehali in se zadovoljili s zagotovilom, da ob prvi pogreški v postopanju z delavci dobi zaslužno plačilo. Glede mezd smo dosegli 10% povisek za mesec od 1. aprila do 31. oktobra. Vrhu tega je vsprejeta v zapisnik obljuba predsednika in ravnatelja predilnice, da se plače sploh regulirajo čim nastane ugodnejši trg. Ob enem smo pa opozorili, da v slučaju, da bi se te obljube ne izpolnile, izbruhne zopet štraj z vso elementarno silo.

Glede postopanja z delavci je zagotovilo zastopstvo predilniškega podjetja, da se bo odslej postopalo — moderno, kakor je primerne tovarnam. S tem je pripoznalo, da se doslej ni postopalo — moderno. Obljubilo se je, da se bo odslej postopalo ne le v smislu zakonov, ampak tudi po načelu humanitete. Velika pridobitev je pravica N. D. O., da bo nje zastopnik mogel nadzorovati dogodke v tovarni. Imel bo, to vam jamčim jaz, svoboden vstop v tovarno in do vodstva.

Vsi delavci bodo zopet vsprejeti in izlastiti tudi 2 delavca, tov. Semonič in Brečelj, ki sta bila že pred štrajkom odseljena. Istotako in še posebno tudi odseljeni vrtar. Določeno je z ravnateljem Amannom, da bo v bodočih sporih interveniral N. D. O.

Na šodu, ki se je vršil dne po konferenci, so delavci enoglasno vsprejeli te pogoje in sklenili, da pojdejo zopet na delo.

Nismo dosegli vsega — je nadaljeval dr. Mandić, kar smo želeli morda, ali glavno smo dosegli: zagotovili smo delavstvu novo življenje! Moglo se bo izven tovarne svobodno sprehajati po ulicah in ne kakor suženj, nad katerim vedno vihte bič. To je velik vspeh in vsa vipavska dolina je soglašala v mnenju, da je štrajk popolnoma vspeh. Od danes naprej bodo morali doseščanj tlačitelji držati jezik za zobmi in pesti v žepu.

Govornik dr. Mandić je zaključil: Vojna je bila sveta in morali smo jo podpirati. Podpiralo jo je še posebno naše tržaško zlato delavstvo. Ne rabim morda tu le prazne fraze, ko pravim "zlato". Ne! Požrtvovalnost in vedenje našega delavstva za brate v Ajdovščini je bila zares občudovanja vredna. Naši delavci so podali sijajen dokaz pravične delavske in slovenske vzajemnosti. Hvala jim na tem! Zato pa je bil tudi vspeh. Pokazali smo, da si delavec mora pomagati, če se postavlja na delavsko in narodno stališče. Ajdovščine se bomo dolgo spominjali, ker podala je dokaz, koliko

velja samopomoč: z delom za delavstvo potom delavca!

S kratko zahvalo na naslov govornika je predsednik zaključil ta velesani in šod, s katerega so naši delavci odnesli najgledljive utise...!

Avstro-Ogrska in Srbija.

Srbaki minister za unanje stvari dr. Milovanović se je izjavil v pogovoru s poročevalcem pariškega „Tempsa“ o procesu v Zagrebu na sledeči način:

„Mi smo izredno hvaležni srbakemu novinarstvu za njegovo vedenje povodom zagrebiške veleizdajniškega procesa. V Zagrebu ne le da se proti obtožencem in braniteljem postopa izredno strogo, ampak se tudi ne jemlje obzira ne na kraljevino Srbijo, ne na kralja samega. Ne srbaka vlada ne kaka vladna oseba v vsej Srbiji ni nikdar agitirala za to, da bi se kraljevina Hrvatsko-Slavonija odrgala od habsburške monarhije. V interesu čim bližega sprijaznenja Srbije s se sedno monarhijo bi bilo želeli, da se zagrebiški proces zaključi čim prej. Sicer se je pa nadejati, da merodavni faktorji — vsposodbeni v to po dejstvu, da se tekom vse pravde ni moglo dokazati niti enim dejstvom, da bi bila srbaka vlada ali kaka uradna oseba sodelovala na tem — začno z drugo taktiko postopati proti Srbiji. Nadejam se nadalje, da bo skoro sklenjen trgovski dogovor med Avstro Ogrsko in Srbijo.“

Avstrijca — seveda ne iz tistih patentovanih patrijotov, ki smatrajo za svojo dolžnost, da hvallijo vse, kar je č. k. črno-rumeno pobarvano — ampak pravega in iskrenega Avstrijca, ki ima nekoliko razsodnosti in kriterija, mora obiliti rudedica srama, ko je prečital gornjo izjavo ministra male Srbije. To je beseda: mirnosti, treznosti, dostojanstvenosti, lojalnosti, korektnosti! Z eno besedo: obzirnosti, ki jo je država dolžna državi v mejnarodnem občevarju!

A ravno zato, ker je beseda dra. Milovanovića jako trezna in dostojanstvena, je tem težja graja, ki jo izreka na avstrijsko adresu. Sicer je to žaljenje že samo na sebi, ako bi hoteli poleg dra. Milovanovića postavljati enega — Tarabocchia in Accurtija! To sta človeka, ki prostituirata sebe in justico s tem, da v dvorani pravice zasramujeta narod srbaki, sosedno državo in nje dinastijo. Njiju tudi ne kličemo na odgovornost radi netaktnosti in brezobzirnosti proti Srbiji v „vleizdajniškem“ procesu.

Na sramoti, ki jo delata ta dva človeka vsej monarhiji, so krivi oni, ki bi mogli z eno besedo tema dvema funkcionarjema zamašiti umazana usta. Baron Aehrenthal — kje si? Dajal se je predstavljati kakor čuvarja veličine in ugleda monarhije, kakor njegova baje ta poslednja še ni imela. Mari Aehrenthal še nič ne slut, kako se z brezobzirnostmi in brezaktivnostmi na procesu v Zagrebu ubija ugled vse monarhije? Ali ne občuti sramote, ki je v tem, da državniiki male, nepatne in baje barbarske Srbije dajajo opravičene lekcije o dolžni pristojnosti in korektnosti — veliki mogočni prosvetljeni Avstriji, ki baje tako obiluje na kulturi, da jo hoče eksportirati tudi na Balkan in posebno še v — Srbijo!!

Nezaupnica dru. Franku.

Dra. Franka, tega zloduha Hrvatske, zapuščajo tudi njega najvernejši. V nedeljo je dr. Mile Starčević s svojimi tovariši priredil v Ludini narodno skupščino, na kateri je mnogosteven narod

I. odobril, da se je dr. M. Starčević ločil od Franka in njegove klike;

II. obsodil izdajniško delo Franka, ki z lepimi besedami vodi Hrvatsko pod madjarski jarm;

III. zahteval, da se v Hrvatsko povrne ustava in da se skliče sabor, ki naj bo delal na to, da se uredi splošna volilna pravica ter da se izvede ujedinjenje Hrvatske, Slavonije, Dalmacije ter Bosne in Hercegovine.

S skupščine je bila poslana kralju „vseh Hrvatov“ brzojavka, s katero narod prosi svojega vladarja, da mu povrne ustavno življenje in da ujedini raskosane ude hrvatske domovine.

Zanimivo je vedeti, da je bila Ludipa skozi 25-let najmočnejša trdnjava dra. Franka, ki je tudi sedaj zastopnik volilnega okraja Vojni križ, h kateremu pripada Ludija.

Odbor za proslavo stoletnice rojstva Lj. Gaja

vabi „Matice Slovenske“, oz. vse Matičarje na svečanosti, ki se bodo vršile dne 14., 15. in 16. avgusta v Krapini. Glavni del svečanosti bo 15. avgusta. Kdor želi v Krapini prenočiti ali se udeležiti banketa (5 K), naj to javi slavnostnemu odboru v Krapino. — Na to slavje velikega Lj. Gaja, prubuditelja Hrvatov in Slovencev, vabim najiskrenejše ves odbor „Matice Slovenske“ in vse ostale Matičarje. Kjer bodo po najodličnejših možeh zastopani vsi slovenski narodi; tja moramo hiteti v čim največjem številu mi Slovenci kakor najbližji sosedje, ki uživamo plodove ilirakega pokreta, in kakor integrujoč del naroda, ki se imenuje tu slovenski, tam hrvatski. — Dr. Fr. Ilešič, predsednik „Matice Slovenske“.

Izlet hrvatskih trgovcev.

Po inicijativi zagrebiške trgovske in obrtne zbornice se poda iz Banovine koncem septembra v Bosno in Dalmacijo več skupina hrvatskih trgovcev in industrijalcev, da se osebno seznanijo s tamošnjimi svojimi tovariši. Vse potovanje bo trajalo 12—14 dni.

Protest uglednih Angležev proti ruski strahovladi.

Angleškemu min. preda. Aquithu je bilo izročeno od 183 uglednih Angležev, med temi dva škofa, preko 70 parlamentarcev, več odličnih lordov, vseučiliških profesorjev itd. podpisana protestna spomenica proti ruski strahovladi nešteti obsoodbam na smrt ter mučenju in zlostavljanju jetnikov. Omenjena spomenica zaključuje z besedami:

„Ne zahtevamo direktno intervencijo, a najde se gotovo pota, po katerih zamore prijateljska vlada izvrševati svoj upliv. Krivica, ki se godi Rusom in naše ogorčenje nad tem, sta važna faktorja v medsebojnem razmerju obeh dežel.“

V interesu ruskega naroda bi bilo želeli, da bi se v tem oziru pokazale kako blagodejne posledice rusko-angleškega prijateljstva. Narod brez svobode ne more napredovati ne gospodarski ne kulturno. Podlaga vsakemu napredku je svoboda, katere pa danes v Rusiji še ne poznajo.

Dnevne vesti.

Imenovanje v finančni službi. Finančni koncipist Angelo Pascutto je imenovan finančnim komisarjem v IX. činovnem razredu, provizorični koncipist dr. Rudolf Sterle je imenovan finančnim koncipistom v X. čin. razredu.

„Independentu“ v album. Po ljudskem štetju leta 1901. je bilo v Italiji 31 milj. 500.000 prebivalcev, od teh 27 milj. 500.000 nad 6 let starih. Od slednjih je bilo 13 milj. 350.000 analfabetov (48,5%). Najalabše je tozadevno v Siciliji, kjer je 73% in v Kalabriji, kjer je 80% analfabetov.

In potem nam bodo naši Italijani govorili o kulturi! Pa še pravijo, da je Italija „lo stato di lettera“! Pojte, pojte se solit!

Ščuvanje proti Slovencem v Trstu. — „Primorec“ piše:

Italijanski listi pozivajo italijansko meščanstvo v Trstu, naj bojkotirajo Slovence ter predlagajo, naj se osnuje mestna pralnica, katere bi odvzela vsem slovenskim pericam v okolici delo; nadalje pozivajo italijanski listi meščane, naj ne kupujejo več ne kruha od Bršič ne mleka od okoličank in naj odpovedo vsem slovenskim deklam službe. Vsi ti predlogi so prav tako brezsrčni, kakor so brezsmiselnosti in dokazujejo samo to, kako stopinjo bestialnosti so dosegli že nekateri prevneti italijanski nacionalci, katerih italijanstvo je prav gotovo zelo mlado in ne prenaša tudi najbolj površne preiskave. Slovenskim pericam bi z ustanovitvijo pralnice utegnili (?) nekaj škodovati, kar, se pa kruha in mleka tiče, naj le poskušajo! Prepričajo se kmalo, da bo v Trstu več ljudi, ki rajše resignirajo na „Piccolove“ in „Independentne“ fraze, nego pa na — kruh naših okoličank; o mleku niti ne govorimo, Gospodje morajo Boga hvalliti, da ga sploh dobivajo in če bi jim mleko slovenske okolice ne šlo v slast, bi je morali dobivati s Kranjskega in Štajerskega. Italija tega blaga ne izvaž. Kar se končno dekel tiče, je tudi tako, da so dandanes službodajniki v večnih zadregah, kje dobe koga, ki bi hotel vstopiti k njim v službo. Ta italijanski bojkot je torej prazen strašah — drugače pa je in drugače bude, ako ne samo okoliški Slovenci, ampak Slovenci povsodi in z njimi tudi Hrvatje in Srbi začno italijanske trgovce v Trstu bojkotirati. Ta bojkot združeni Jugoslovani lahko izvedejo; morajo ga pa sistematično organizirati in dosledno izvesti, potem bodo Italijani kmalu drugače piekali. Mi smo dosedaj gospodarski izkoriščani, zato smo ital. in nemškimi trgovcem in podjetnikom kakor delavna moč in kakor kupci njih produktov ali odjemalci njihovega blaga bolj potrebni nego pa oni nam. To zavest treba vzbujati v naših masah, potem pojde gospodarska organizacija vspešnejše izpod rok.

Za narodna imena naše domovine. — Italijansko novinstvo vodi s semiteko vetrjnostjo kampanjo proti že večkrat omenjeni avtomobilistični karti italijanskega Touring-cluba, na kateri so zemljepisna imena naših krajev označena tudi v slovensko-hrvatskem originalu. Posebno „Piccolo“ — ta fenomenal in geografski kovač — naš domovini — jezno propoveduje sveto vojno proti praktičnim turistom iz Italije, ki so krajna imena na Primorskem — primerno označili.

In vendar kaže, da bo zmaga na „Piccolovi“ strani. Namesto Sežane in Opčin bodo italijanski turisti iskali oday „Cesiano“ „Opicina“.

Mislimo, da se iz te italijanske trdo-vratnosti moremo tudi mi kaj naučiti. Vsaj to, da sami spoštujemo in branimo historična narodna imena svoje domovine, ki jih Italijani hočejo falzificirati z vso silo.

Trdoglavi, fanatični, nepopustljivi naj bodo Slovenci posebno na poštnih in brzajavnih uradih. Povsodi in vedno poslužujmo se svojih krajevnih imen. S tem bomo naj-

bolje odgovarjali tistim, ki jim je še vedno premajhna Italija do Judrija!

C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu razglašalo glede odpustkov na zemljarijni in hišarini potem znižanja glavne svote obci pridobarini in davčnemu merilu za podjetja, obvezana na javno dajanje računov za leto 1909:

Na temelju člena IV. vetešvi XI. zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 določajo se zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1909 sledeče:

1. Odpustek na zemljarijni s 15% in na hišni najemarini in hišni razredarini, izvemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih posolpaj, z 12 1/2% državnega davka.

Ta odpust se pa ne razteza tudi na nerarne doklade, katere se torej odmerjajo in poterjajo od vse državne pristojbine brez odputa.

2. Znižba glavne svote pridobarine od 25%, izvršena že v minulih letih, ostane tudi za tokoko leto v veljavi.

3. Pridobarina za podjetja, imenovana v § 100. odstavek 1 in 5 navedenega zakona, ki so vezane javnemu dajanju računov, določa se kakor minula leta z 10 odsto čistega dohodka.

Odgovor Roseggerju. Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje zavezali plačati po 200 K sledeči p. n. gg.: 206. Kopitar Valentin uradnik narodne tiskarne v Ljubljani; 207. Fran Zrimšek učitelj Zetale, Štajersko; 208. Valentin Stangl obč. tajnik Šmihel-Pliberk Koroško; 209. dr. Jos. Ciril Oblak odvet. kand. Celovec; 210. I. Modic Jun. iz Novevasi pri Raketu; 211. Janko Koschier, Kamnik; 212. dr. Konrad Janežič odvetnik Volovsko; 213. Fran Stupica c. kr. notar, Sv. Lenard, Štajersko; 214. Neimenovani od Sv. Križa pri Trstu; 215. Peklje Gašper, abit. Glince (plačal 20 K); 216. Šegula Davo poslovodja zadr. tisk. v Krškam; 217. E. M. iz Senožeč; 218. dr. V. G. iz Senožeč; 219. Trtnik Vilko uradnik mestne hranilnice v Ljubljani; 220. Marolt Nande c. kr. suplent v Prostejovu, Morava; 221. Tinčeti otroci v Idriji; 222. Štefan Jakob nadzornik juž. žel. v p. v Zagrebu; 223. Pajnič Josip, Ljubljana; 224. Ivan Testi nač. gost. zadruge; 225. Neimenovani št. I. iz St. Petra; 226. Neimenovani iz St. Petra št. II.; 227. Neimenovani iz St. Petra št. III.; 228. Špiler Ludovik iz St. Petra; 229. Špiler Ferdo iz St. Petra; 230. Medica Fran, iz St. Petra; 231. Zafred Matija iz St. Petra; 232. Družina Domiceljeva iz Zagorja; 233. dr. Bogumil Vošnjak, Gorica; 234. Viktor Glaser, Rače; 235. Novak Angela sopr. sod. oficijala Senožeče; 236. Josip Rudež grajšak St. Jernej; 237. Ant. Lehmann Zg. Siška; iz novega mesta; gg. 238. I. Maselj prof.; 239. Skale Otmar viš. živinozdravnik plač. 100 K; 240. Iv. Kralj posest. plač. 40 K; 241. Iv. Škerli odvetnik; 242. Jakobina dr. Žitkova; 243. Rozman Karl posest.; 244. dr. J. Strašek zdravnik; 245. Dav. Majcen prof.; 246. dr. Alb. Pernik, notar; 247. dr. Fr. Defranceschi, primarij plač. 200 K; 248. M. Seidl trgovka plač. 200 K; 249. Rib. Dolenc posest. in vod. kmet. šole v p.; 250. Picek trg. in posestnik; plač. 50 K; 251. dr. K. Slanc odvetnik plač 200 K.

252. Dr E. Volčič, sod. sv.; 253 Fr. Seidl posest. in trg. plač. 50 K; 254. Jos. Gerdešič dvor. svet. v p.; 255. Fran Berlec, stražmaster v p.; 256. Škalický B. vin. nadz. 257. Kastelic Edmund trg. Kandija; 258. Jurc Josip posest. žup. in gost. Kandija; 259. M. Starič svet. udova, 260. Vokač Iv. vlet. Kandija plač. 10 K; 261. Lavoslav Schwentner knjigotr. Ljubljana (plačal 50 K) 262. V. J. iz Banioluka; 263. Mešek Jos. av. mestne hranil. v Ljubljani; 264. Vladimír Vojaka iz Gradača in 265. Valentin Krišper Ljubljana plačala vsak po 200 K.

Tretji odsek tržaškega „Sokola“. Vsaki nastop večje čete Sokolov neodoljivo deluje na narodne mase ter izživlje v njih navdušenje, ki imperativno mora roditi tudi praktičnih koristnih sadov.

Tako je tudi veliki sokolaki zlet na Opčinah rodil neposreden vspeh: okolo matice tržaškega „Sokola“ se je ovilo še eno gnezdo Sokolidev, ki — nadejamo se in čvrsto verujemo — skoro izleti samostojno, da prednjači tržaškemu Sloventvu na potu do največjega cilja.

Rojan — narodni zavedni Rojan, v katerem se je v dobi našega preporeda porodilo prvo tržaško narodno društvo, nekdanja slavnoznanca narodna čitalnica — je ustanovil tretji odsek tržaškega „Sokola“.

To se je zgodilo minole sobote v dvorani „Konsumnega društva“. Na intimnem zborovanju so govorili v imenu tržaškega „Sokola“ brat podstarosta dr. Slavik, brat dr. Rekar in drugi. Ni trebalo prositi mnogo besed: Rojančani so že poznali svojo dolžnost — videli smo samo njihovo neustrpnost: kdaj dobimo orodje, kdaj začnemo z vajami, ali se uvrsti v sokolske čete ova simpatična četa godcev, ki se brzim tempom razvijajo v dobro, prepotrebno „sokolsko godbo“?!

Odgovori brata podstaroste so bili pritejvalni. Umevno je ob sebi, da bo rojančkim bratom ne samo dovoljeno marveč v dolžnost, da store vse, da njihov odsek v najkrajšem času pokaže toliko življenske moči, da se proglasi samostalnim društvom. Temu odseku je izvoljeno vodstvo četorice.

In sedaj! hitro na delo, da se ojačijo mišice, da se disciplinirajo vrste, ker v Romanu se pripravljajo dnevi hude borbe. A Sokoli naj bodo prvi!

Tu apeliramo tudi na barkovljansko omladino, ki — kakor čujemo — že razmišlja o tem, da med najboljšimi ne bo zadnja. Da, tudi v Barkovljah bo imel „Sokol“ krasno nalogo: da v imenu vsega tržaškega Slovanstva dviga visoko naš prapor na tem divnem obrežju Adrije!

Kolikokrat smo že govorili, kako nečastno je za nas, ker moramo gledati Italijane in Nemce, kako svojimi hitrimi ladijami režejo naše morje, dočim se med nami ne upa nikdo niti misliti na ustanovitev „ve-slarskega kluba“. Veliki so stroški, zapreke nepremostljive...! Tako se plašimo sami.

Nič ovir, nič strahu! Barkovljanski „Sokol“ z omladino iz mesta mora razviti našo trobojnico tudi na morju!

Naprej mladina do največjega cilja!

Pesniški prevodi B. Bevka. Prejeli smo na ogled 18 zvezkov pesniških prevodov kurata B. Bevka. Bevka se je potrudil, da prevede na slovensko veliko število pesmi francoskih, italijanskih, nemških, čeških in arabskih pesnikov ter je v tej nalogi znatno vnel.

Njegove knjige prodaja „Slov. knjigarna“ g. Gorenjca.

Popravek. V besedilu slavnostne kantate „Lipi“ nastopjena v nedeljski številki „Ed.“, popravi je sledeča tiskovna pomota: 1. kit. 2. vrsta mesto se beri vse; 2. kit. 3. vrsta mesto žar beri čar; 3. kit. 1. vrsta mesto č e beri čez. V 4. kitici naj se glasi 2. vrsta: Veseli zdaj, zdaj reani. V 5. kitici beri: vtrpa. F. Pl.

Menjava starih desetgoldinarskih bankovcev z datumom 1. maj 1880 je možna le še do 31. t. m. — Po tem roku ni banka dolžna izmenjati omenjenih bankovcev.

Tržaška mala kronika.

Vihar. Po dnevih nezasne vročine in strašne sopenice, je večer zvečer nastopil preobrat. Od šeste ure popoldne naprej so se oblaki, prileteči od jugo-zapada, čim dalje bolj zgoščali. Zrak je bil poln elektricitete. Ob 6 in trideset je na enkrat močno zapihalo, velik in gost oblak praha se je dvignil s tal nad mesto, ki je bilo nekaj časa zagnjeno v prašno meglo. Kmalu se je začel padati dež, ki pa ni bil ni dolgočasen in izluten dovolj, kakor se je moglo pričakovati. Zvečer in vse noč je potem pihala močna burja. Temperatura se je močno ohladila.

Ob 2. in pol se je pa vrida silna ploha s točo in vetrom, ki je najbrž napravila na polju dokaj škodo.

Kmalu bi umrl. Agent Josip Friderik Graber, star okoli 68 let, stanujoč kakor podnajemnik v ul. Barriera vecchia št. 23, že od predvečeršnjem ni izšel iz svojega stanovanja. Zvečer pa je rodbina, pri kateri je stanoval, menila, da se je kaj zgodilo, policijala policijo in dala odpri sobo. Tu so našli starčka, ki je kakor mrtev ležal na postelji. Zadeja ga je kap. Zdravniška postaja ga je spravila v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Dominik sp. — Jutri: Marija Snežnica. — Temperatura večer ob 2. uri pop. + 30°. — Cels. Vreme večeraj: Semtertja, oblačno, zvečer kratka nevihta, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: — Semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. — Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Glasbeno društvo „Trst“ sklicuje za danes 4. t. m. ob 8. uri zvečer izvenredno sejo, ki bo v društvenih prostorih. Ker je stvar velike važnosti, so naproseni vsi člani odbora, kakor tudi namestniki in posebno pregledovalci računov, da se je prav gotovo udeležijo.

Glasbena šola „Santjakobske Čitalnice“ išče splošne učitelje za razne instrumente. Ponudbe se sprejemajo do 15. t. m. na naslov L. Švagelj.

Čitalnica pri sv. Jakobu: danes v sredo odborova seja.

Za javno ljudsko knjižnico istega društva nabral je g. Potrato pri omizju pri sv. Ivanu K 2, po končani veselici v Bazovici pa K 5/40, za kar mu bodi, kakor tudi vsem darovalcem izročena iskrena zahvala.

Nar. delav. organizacija

Člani N. D. O. premikajo iz proste luke so vabljani na sestanek, ki se vrši danes v sredo zvečer ob 7. in pol uri v društvenih prostorih.

Odborniki N. D. O. so naproseni, da se gotovo vdeležijo že najočnejše odboreve seje ob 7. in pol uri v društvenih prostorih.

Darovi.

V družbinemu nabiralniku gostilne „Jadrani“ ul. S. Marco 17. se je nabralo K 2/28.

Za svetolovansko žensko podružnico Cir. in Met. nabrala gospa Jozefina Majcen v

gostilni „Balkan“ na Verdelli K 6 in sicer: Majcen K 1, Rupnik K 1, Marcelan 60 st., Meld 50 st., Kernev 40 st., Marica Kernev 40 st., Cerne 40 st., Kernot 40 st., Leško 30 st., M. 30 st., Bosper 30 st., N. N. 20 st., Dajc 20 st.

Gospodarski vestnik.

Sestavlja Plutus. Žito.

Meksika je odpravila s prvim julijem do srede septembra carino na pšenico.

Avstrijska vlada je takisto nameravala odpraviti za nekaj časa carino na žito, ter bi s tem pri nas cene kruha takoj padle.

Danes iznaša cena pšenici za 50 kg. 16 do 17 kron, na kar pred nekaj leti nihče niti ni mislil ni. Dobiček od tege imajo seveda v prvi vrsti Ostri, ker carina zapira tujemu žitu uvoz k nam. Za začasno odpravo carine pa ni bilo dobiti v avstrijski zbornici dovolj močne večine.

Donavsko-parobrodarsko društvo je po- višalo voznino za žito na vsak meterski stot za 2 do 4 vinarje.

Srbija.

Mesto Belgrad namerava najeti posojilo 60 milijonov dinarov (približno toliko kron) ter je uporabi v investicijske namene.

Istotako je nameravala najeti beligradska „Hipotekarna banka“ posojila 30 milijonov dinarov. Pogajanja s francoskimi kapitalisti pa niso imela nobenega realnega zaključka in so bila zato odgodena na kasnejši čas.

Kako zelo potrebuje Srbija tujih kapitalov, nam kaže tudi prizadevanje vlade, da bi dobila pri pariških bankirjih novo državno posojilo, proti čemur pa izvestni krogi močno intrigirajo.

Vesti iz Goriške.

Perfidija socialnih demokratov v Podgori. Znana je zlobnost s katero skušajo socialni demokratje, povsed izpodkopyati tla svojim nasprotnikom. Zadujo nedeljo pa so sami sebe prekosal v Podgori.

V Podgori ustanovljamo podružnico N. D. O. in je že izvoljen pripravljalni odbor. To pa vzburja živce goriških in podgoriskim udrugom, ki iščejo, kako bi nas mogli izruti s koreninicami.

In izmislili so si, da imajo v svoji sredi velmože, in da bi lahko poskusili majhno diskusijo z nami, češ: s svojimi teorijami jih bomo! In predsednik soc. krajnega odbora v Podgori, neki Komavli, mi je med razburjeno debato na nekem sestanku diskusijo ponudil.

Samoosebni umevno sem jo vsprejel, in določil dan 1. avgusta kakor dan diskusije. Ker pa sem hotel, da se diskusije udeležijo tov. dr. M a n d i č, in mi je ta izjavil, da tega pred 8. avg. ne more storiti, javil sem soc. dem. odboru, da se diskusije dne 1. avg. ne udeležim; zato pa naj oni shod preneso na dan 8. avg. in naj na istega povabijo tov. dr. Mandiča in mene. Izjavil sem jim, da jim goriška N. D. O. povrne vao event. škodo, ki smo jim morda povzročili s tiskom letakov, ter da smo jim 8. avg. na razpolago.

Naj torej oni svoj shod preneso na dan 8. avg., ali naj na ta dan akitejo drug shod, ali pa ga skliče pripravljalni odbor N. D. O. in povabi nanj tudi diskusije željne soc. demokr. g. dr. Dermoto in njih tajnika Petejana. No, rudiši širokoustneži so si stvar, ker je prenevarena, med tem premislili.

Vkljub moji ponudbi se je vrtil v nedeljo shod soc. dem. v Podgori. Udeležilo se ga je največ 50 možakov, katerim je Petejan natevezal, da smo se mi diskusije z njimi ustrašili; nadalje je pravil, da smo stranka, protidelavska, kapitalistična, od liberalcev ustanovljena; potem je rekel, da vozniki v znanem tržaškem štrajku niso imeli nikakega vspeha, ter da ni vspeha v Ajdovščini, da-si mi je v osebnem pogovoru tri dni prej izjavil, da smo dosegli, kar je bilo sploh možno doseči. Kvasil je o narodnjakarskih zizibambulah, pravil, da se bojimo diskusije itd. Dr. Dermota pa je podtaknil naši organizaciji znanega Ernesta Chama, ki da je bil prvi predsednik N. D. O. v Ljubljani in je sedaj Nemeč itd.

Vkljub temu, da sem jim ponudil diskusijo za prihodnjo nedeljo 8. avgusta, porabili so priliko, da so očrnilo mene in N. D. O., ukladu temu, da se nisem hotel in mogel udeležiti diskusije dne 1. t. m., so mahali po meni, češ, bojim se jih! V resnici pa so onitisti, ki se diskusije z nami boje, in ki bi se jej radi izognili, češ: naš shod je bil 1. avgusta in o drugem ne vemo. Ne pomsa vse nič, — tudi perfidija ne.

Petejan, dr. Dermoto in Komavli, dr. Tuma, goriški soc. dem. študenti in vsi njih krajni odbori jim ne pomorejo več. Rudeča stavba se ruši, a sedaj ko jo skušajo s perfidijo rešiti, so prišli tako daleč, da se izogibajo diskusije z nami in se love za raznimi besedami, da izjavljajo danes tako in jutri drugače — in ko jim ne pomaga nič drugega, mora priti na

Ne najdražje, ampak najcenejše so „Pekatete“, ker se zelo nakuhajo in se jih malo potrebnje!

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Isbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata Izbera obložkov. - Lopate za pekarje.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coranço).

Ura z verižico !!

popolnoma zastoj.

Da seznanimo cenj. čitatelje z našo tvrdko, kakor tudi z našimi žepnimi urami za gospe in gospè, sklenili smo darovati vsakomur, ki nam pošije za poštno stroške K 1— (tudi v znakah) krasno uro z verižico in naš ilustrirani cenik.

Pišite takoj na tvrdko ur

HENRIK WEISS

Dunaj 99. Poštni predal.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni Praxmayer „Al due Mori“ Trst, veliki trg

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1
Telefon št. 71 Romano IV

Majcen Miloš !!

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

prilporea slavnemu občinstvu svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstne, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specialist za otroške bolezni

v ulici Stadion 6, I. n. Telefon 18, IV (gledal Fenice).
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

KAVA IN SUHO SADJE :::

po vsakovrstnih cenah. — Vsake kakovosti. — Nafvečja točnost. Razpošilja DAVIDE VERSOLATTI, Trst — tudi poštno zavoje ulica Barriera vecchia 4.

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIŽIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni

G. KEHIYAN, TRST, CORSO 23

Poskusite FI-
GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-
finejši in
najzdravejši kavnj primatek. Dobiva se v vseh
boljših prodajalnicah.

Za turiste, potnike, lovce

in vse one osebe, ki morajo mnogo hoditi, je

LYSIPONION - PRENDINI

jako priporočen.

Lysiponion-Prendini je čudovito mazilo ki varuje noge proti mehurjem, žuljem :: in gorečiol po dolgih pohodih. ::
CENA ŠKATLJI 1 KRONA.

Zaloga v Trstu: Lekarna Prendini in Agencijska Zulla, kakor tudi v vseh večjih prodajalnicah in mirodilnicah.

Čudovito nizke cene :::

dvekolos, živalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostine, kakor tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse
Batjelu, Gorica
Stolina ulica 3-4.
Prodaja tudi na obroko. - Geniki franko.

Prodajalnica manufaktur, blaga

ENRICO de FRANCESCHI

— TRST —
ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldoni
— s podružnico —
ulica delle Poste 10 - vogal ul. Valdirivo

Velika izbira bombaževin in volnenga blaga, perila za moške, ženske in otroke, pletenin, nogovic in drobnih predmetov

Bogomil Pino

divši prav v Sezani
ima svojo
novo prodajalnico :: ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA

v ulici dell'Acquedotto 22

Najfinejši likerji po najzmernejših cenah. — **POSTREŽBA TOČNA.** Ne razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukašnji in zunanji časopisi. ...

JOSIP KRANJC, lastnik.

Umetni zobje ...

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zusche

TRST

ulica della Caserma štov. 13, II. nadst.

Tevarne in delavnice pohišstva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gerici.
Lastna izdelovalni tisk: Gerica, drž. kolej., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGA: SOLKAN, TRST, via Caserma 4

ZALOGA: REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovo obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurbna
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopejli, **Podkaj. & Kögl** **Hotel Balkan** oooo

dan Ernest Cham žalostnega spomina kakor naš prvi predsednik, — sveda debela laž, — in Ribnikarjeve privatne afeře. Njih karakterizacija je: Socijalno-demokracične — zizibambulje! Obracunamo z njimi — tudi perfidja jim ne pomore več!

canđ. iur. Vladimr Koađič, Gorica.

Železnico Gorica-Čerwinjan prično kmalu graditi. Delo je prevzela gradbena ttrđka Madile & C.

iz Komna. Naša Ciril-Metodova podružnica je poslala najzadnji čas glavni družbi v Ljubljano prispevek 55'54 K iz sledečih nabiralnikov:

V gostilni g. Kovačića 33 K, v gostilni g. Žigona 7'18 K, v gostilni Della Schiava 3'60 K, v gostilni g. Starca (Stanjel) 6'46 K v gostilni g. Nabergoja (Stanjel) 1'30 K, v trgovini g. Ravbarja 3 K, v trgovini g. Komna 1 K. Skupaj 55'54 K.

Od 1. avgusta 1908 do 1. avgusta 1909 je pripesovala komenska podružnica glavni žolski družbi sledeče svote: Darila so prišla 334'08 K, nabiralniki so izdali 97'87 K, uđnine (48 članov) je 96 K, za nerodno blago se je izkupilo (narod. kolekci in razgl.) 111'12 K, Skupaj 639'87 K. Podružnica je, kakor razvidno, zelo marljiva nabiralateljica narodnega davka.

V Komnu 2. avg. 1909. Podruž. blagajnik, x Iz Podgore. V soboto zvečer so neznan tatovi vdrl v klet g. Perko Andreja krmarja v Podgori. Najprvo so se napili vina, potem so pobrali precej svinjine, špeha in polovico prešiča ter sira. Vzeli so lestvico na dvor šću, jo pritaknili k oknu biše in šli skozi kuhinjo v klet. Iz tega se vidi, da so bile tem uzmovičem razmere popolnoma znane in da morajo biti domači tički!

x Iz goriške okolice in Furlanije poročajo, da gre za prav močno črni, grije in odpada. Če gre ta bolezen tako naprej, bomo imeli vse prej nego dobro vinsko letino.

x Tifus v Pevmi se je posrečilo izolirati tako, da je izključeno da bi se raznesel. V Pevmi sami pa je ta bolezen skoro popolnoma prenehala.

x Nemški Herrenvolk tudi v Gorici kaže svojo kulturo! V nedeljo se je nehajalo pet takih „gospodov“ v kavarni „Commercio“ razbijem trgu, ki so se med seboj tako sprli, da so stolice letele po zraku, kakor Zeppelinov zrakoplov. Razsajali in tulili so kakor bi bili doma. Nabralo se je polno radovednežev pred kavarno, le policije ni hotelo biti od nikoder. Vsa krvava pa ne zvedelje stražarjev, ampak policijsko ravnateljstvo v Trstu, ki še vedno odlašä, da pomnoži osebje na tuk. redarstvu. V Trstu mislijo, da stražar nima v Gorici nič dela, a mi pravimo, da je polovica premalo stražarjev v Gorici. Zato pa se dogajajo dan na dan tatvine, ne da bi koga zasliši.

x Rekurzi za odpis zemljiškega davka valed poškodbe naravnih pridelkov po elementarnih nezgodah (toči, povodnji itd.) so koleka prosti. — Tako je namreč razsodilo finančno ministerstvo z odlokomo od 16. aprila 1909 št. 76.447.

x Delničarji Banke Popolare so imeli v nedeljo burno posvetovanje, ki mu je bil namen zasrovati se kolikor možno proti velikim izgubam, ki so pa nezogibne. Umevno je, da so laški liberalni stranki taki nastopi jako neobjbi, posebno sedaj, na predvečer volilnega gibanja.

Iz Kanalske doline. V nedeljo se je vračala neka družba kakih 8 oseb — moških, žensk in otrok — iz Kanala proti Anbovu. Nasproti jim je prišla družba vojakov, nastavljenih v Kanalu.

Brez vsacega povoda so vojaki prijeli Miha Marela iz prvo cmenjene družbe in ga vrgli čez most v potok. Marel se je močno poškozodal na glavi in drugih delih telesa. Prčskujemo, da se uvede stroga preiskava, ker to vendar ne gre, da bi se mirne ljudi

brez vsacega povoda tako napadalo in jim stavljalo zdravje in življenje v nevarnost.

Razpisano je mesto poštnega odpravitelja na novo ustanovljenem c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Opatjemestu (polit. okraj Gorica.)

Vesti iz Istre.

Iz Čezarjev pri Kopru. Malokedaj se o nas kaj piše. Kako? Čemu? — Naši narodni nasprotniki so nas stiekali, gledali so na vse moggče načine, da bi nam iztrgali iz srca oni čut, ki se mu pravi: narodnost. Narodnost, mala beseda, a velikega pomena. To dobro vedo naši narodni nasprotniki, zato so prežali na nas kakor volk na ovce. Jako neradi so nam privoščali slovensko šolo in to šole po dolgih bojih. Dobro so vedeli, da „narod bez škola, jest narod bez budućnosti.“

A prišla je šola, in prišla je prib... — sedanost! Naše ljudstvo se je vzbudilo, zaveda se svoje narodnosti in to hoče tudi pokazati; pokazati hoče, da noče biti več „čavo“, ampak svedobno slovensko, narodno ljudstvo! Zato se je tukaj ustanovilo — lan poleg že obstoječega konsumnega društva tudi pevsko-bralno-godbeno društvo „Volarič“. V tem društvu se naši fantje in dekleta učijo slovenskih narodnih pesmi, ki jim vžigajo srce in vzbujajo pogum.

In glej! Letos priredi društvo „Volarič“ svojo prvo narodno veselico. Naši fantje in dekleta, stareži in mladeniči, željo pričakujejo dneva, prve narodne slavnosti svojega društva „Volarič“.

Da bi pa bila ta slavnost tem slovesnejša vabi cmenjeno društvo slovensko javnost na obilno udeležbo, vria brataška društva pa na sodelovanje, in prosı da naj bi eventuelno tudi naznanila pesem, s katero mislijo nastopiti in skladatelja iste; in to najkasneje do 15. avgusta, da nam bo možno pravočasno in natančno sestaviti program.

Udeleženci lahko uporabijo ugodno priložnost, ki jim jo nudi istrska železnica, ki prihaja ob 4. pop. v Dekane. Od tukaj je še 20 min. do Čezarjev.

Na svidenje torej 29. avgusta t. l. ob 4. uri in pol. pop.

Vesti iz Kranjske

Brata zakal. Predminuli ponedeljek je 25-letni Franc Pistotnik, posestnikov vin iz Smartna v Tuhinski dolini ves dan popival. Prišel je domov pijan in hotel zavdati svojega očeta. Ko je mlajši brat to videl, je zagrabil nož in sunil napadalca štrikrat v trebuh.

Razne vesti.

Gozdi v plamenu. Berolinski „Lokal-anzeiger“ poročä iz Švice od 2. t. m.: V engadinški dolini pod snežnim kem Lüscherer so vsi gozdi od 2000 do 2600 m. višine v plamenu. Požar nudi ob zabajajočem solncu veličastno-strašen pogled, Gaulci iz več krajev se trudijo, da bi požar pogasili.

Umril je na Dunaju bivši cesarjev telesni zdravnik dr. Bielka v starosti 80 let. Cesar v avtomobilu. V ponedeljek se je cesar Fran Josip prvič peljal na sprehod v avtomobilu. Ob povratku je cesar rekel šoferu: Hvala vam lepa, vožnja je bila krasna.

Mali oglasi

Brivnica brez konkurence na Primorskem v lepem trgu, več let obstoječa in dobro idoča, kjer se nahaja c. kr. okrajno glavarstvo in vojaštvo, se takoj proda radi družinskih razmer. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1331

Pravi nanoški sir uljudno priporoča podjetnica: Franc Skapin, centralna ttrđka v Trstu, ulica sv. Katerine št. 10. Telefon 970. 1320

Nova slovenska brivnica ulica Sette Fontane 13 se pripravoča slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Anton Novak. Svoji k svojim! 1279

Javni ples priredi mladina v Tubljah (40 minut od postaje Herpelje-Kozina) na dvorišču g. A. Dobrila dne 8. avgusta. 1351

Proda se dober klavir za 120 K v ulici Foscolo 22, V., vrata 22. 1352

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 1322

Kompanjona s približno 5000 kronami se išče za prodajalno mešanega blaga na deželi, katera ima na leto 120.000 kron prometa. Ponudbe naj se pošljejo pod „Kompanjon“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1335

Proda se ali v najem odda pekarna v aridini mesta proti kavciji. Cena po dogovoru. Naslov pri Edinosti. 1324

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavni občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Pozor! M. LEVI Pozor! Trst, ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) Trst Kupuje rabljeno pohišstvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pridi sam na dom.

Papirnica s pravico do tobakarne se proda. Najmanjšina mesečnih 20 Kron. Naslov pri Edinosti.

TRDKA

Adolf Kostoris skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v prtiliču ampak v prvem nadstropju

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in dr. Via V. Bellini 13.

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb

in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana itd. itd.

: Velika zaloga : voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti
G. BUCHER
(ex drug Drag. Vekjeta)
CORSO št. 36 — TRST
Kupiti pravejše uraz. DRAG VIKJET.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate in srebre z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstno, srebrnole in žepne ure. Cene zmerno.

Edina od c. kr. namestništva avtorizovana obrt za pokrčevanje podgan, miši lisic, krtoč in vseh mrčesov, stenice in vseh drugih živalic
CARLO JENUJ
Delalnica in zaloga TRST, ulica Tesa št. 30 prtiličje.

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari
koncesionirana od vis. c. k. namestništva
ulica Baohi št. 12, II. nad.
UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošenj vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vaprjetelja v vojaške šole itd. — Pooblaščena je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnijih slučajih. — Reševanje hitro in točno.
URADNE URE:
Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop. Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Caro & Jellinek
Družba z omejenim poroštvom
Internaciionalno prevažanje in solitve — na vse kraje — s posebnimi zaprtimi vozovi.
Caro & Jellinek
Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

Zaloga obuvala in lastna delavnica
PAVEL VISENTINI
Trst, ul. Giosue Carducci 31.
Velika izbira moških in ženskih čevljev. - Po-prave se izvršujejo točno in solidno
po zmernih cenah

F. P. VIDIC & Comp., Ljubljana

opekarna itd. ponudijo vsako poljubno množino

Zarezanih strešnikov sistem Marzola, zidakov prve vrste.

Peči, štedilnike itd. Takojšnja postrežba. Vzorce in prospekte pošljemo na željo takoj.